

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА ПАРЛАМЕНТСЬКА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ
ІНФОРМАЦІЙНИЙ ЦЕНТР З ПИТАНЬ КУЛЬТУРИ ТА МИСТЕЦТВА

ДЗК

Випуск 5/3

2015 р.

ПРО КУЛЬТУРНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ
ІЗ ЗАРУБІЖНИМИ КРАЇНАМИ
у квітні 2015 року

(оглядова довідка за матеріалами
преси, Інтернету та неопублікованими документами)

Україна за критеріями культурного розмаїття, багатства матеріальної та нематеріальної спадщини, займає достойне місце серед європейських країн. Але, як і кожна з них, не може існувати ізольовано, без творчого спілкування з іншими культурами. Тож, за часів незалежності одним із важливих пріоритетів державної політики стала розбудова стратегії міжнародного культурного співробітництва України з зарубіжними країнами та інтеграції української культури до світового культурно-мистецького простору.

В Україні

Поглибленню євроінтеграційних процесів, співробітництва як у царині культури, так і в гуманітарній сфері загалом, сприяють зустрічі керівників галузі з представниками зарубіжних країн. Так, Віце-прем'єр-міністр – Міністр культури України В. А. Кириленко провів зустріч з Міністром культури Латвії Даце Мелбарде та главами дипломатичних місій північно-балтійських країн. У зустрічі взяли участь Посол Латвії в Україні Аргіта Даудзе, Посол Литви в Україні Марюс Янукосіс, Посол Естонії в Україні Сулев Канніке, заступник Посла Швеції в Україні Хенрік Норберг, виконуючий обов'язки Посла Фінляндії в Україні Ансі Куллберг, Посол Норвегії в Україні Йон Елведал Фредріксен, Посол Данії в Україні Мерете Юль. Йшлося про трансформаційні процеси в українській державі, зокрема про політику декомунізації.

Обмін досвідом реформування культурної галузі, поглиблення співпраці між профільними міністерствами та окремими творчими колективами – ці, та інші питання були в центрі уваги на зустрічі В. А. Кириленка з Міністром культури Латвії Даце Мелбарде за участі Надзвичайного і Повноважного Посла Латвії в Україні Аргіти Даудзе та ін.

23 квітня в Одесі відбулося відкриття Почесного консульства Латвії в Одесі за участі заступника Міністра культури України з питань євроінтеграції А. М. Вітренка та латвійської делегації на чолі з Міністром культури Латвійської Республіки Даце Мелбарде.

На запрошення Віце-прем'єр-міністра – Міністра культури України В. А. Кириленка в Києві з дводенним візитом перебував Міністр культури Литви Шарунас Барутіс. Під час зустрічей обговорено питання подальшого розвитку двосторонньої співпраці, проекту міжміністерської Програми співробітництва на 2016–2020 роки, взаємодії з охорони культурної спадщини, а також досвід Литовської Республіки у реформуванні галузі культури. Литовська делегація в рамках візиту відвідала Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник, Національний музей історії України, Національний заповідник „Софія Київська” та Національний музей Тараса Шевченка.

Перший заступник Міністра культури України І. Д. Ліховий зустрівся з німецькою делегацією на чолі зі співголовою німецької частини Змішаної українсько-німецької комісії з питань повернення та реституції втрачених та незаконно переміщених під час та внаслідок Другої світової війни культурних цінностей, статс-секретарем у відставці д-ром Міхаелем Янсенем. У зустрічі також взяли участь співробітниця Федерального міністерства закордонних справ Німеччини Мартіна Верт-Мюль, керівник відділу культури, освіти та меншин Посольства Федеративної Республіки Німеччини в Україні Дірек Лехельт та його заступник Даніель Лісснер. Під час зустрічі йшлося про продовження українсько-німецької співпраці у межах зазначеної українсько-німецької комісії.

22 квітня було підписано декларацію про проведення у Львові IV Міжнародного конгресу культури країн Східного партнерства, що проходить з 4 по 6 вересня 2015 року. Організаторами Конгресу є Генеральний консул Республіки Польща у Львові Ярослав Дрозд, в.о. заступника міського голови Львова з гуманітарних питань М. Литвинюк, заступник президента міста Люблін Кшиштоф Коморські, ректор Львівського національного університету імені І. Франка В. Мельник, голова Фондації „ТрансКультура” Рафал Козінський, директор Мистецького об'єднання „Дзига” М. Іващишин.

У Будинку спілки письменників України відбулася зустріч керівництва Національної спілки письменників України з делегацією білоруських громадських діячів, наукової і творчої інтелігенції, під час якої було домовлено провести в жовтні цього року Дні білоруської культури в Україні. У перемовинах із білоруського боку взяли участь голова партії „Свобода” Сергій Висоцький, керівник мистецької асоціації „Пагоня” Генадзь Дроздов, керівник культурницької організації „Беларуская Прастора” Алесь Квіткевич, головний редактор видавництва „Паперус” Міхась Башура.

22 квітня у Києві за підтримки Польського Інституту у Києві пройшов майстер-клас „Нове життя старого заводу” провідної польської спеціалістки з культурних стратегій Агати Етманович, присвячений оновленню закинутих індустріальних просторів. Лекторка розповіла, як з покинутого заводу зробити зону залучення місцевих громад і туристів та як підвищити рівень культурного дозвілля у віддалених районах міста. Навела приклади взаємовигідної співпраці між бізнесом і культурою, а також розказала про ревіталізацію промислових зон в рамках програми стабільного урбаністичного розвитку ЄС.

НАГОРОДИ

За кордоном

Українська співачка та громадська активістка Руслана Лижичко отримала премію імені Льва Копелева у Кельні (Німеччина) за внесок у дотримання прав людини, мир та повагу до інших культур.

Асоціація українців з італійського Авеліно „Ucraini Irpini” отримала почесну Міжнародну премію „Альбатрос” на церемонії у Неаполі за організацію благочинних концертів для допомоги дітям та потерпілим внаслідок конфлікту на Донбасі. Міжнародна премія „Альбатрос” діє в Італії від 2003 року. Її вручають за визначні заслуги у галузі літератури, музики, кіно, театру й журналістики.

ДНІ КУЛЬТУРИ

В Україні

17–18 квітня в Українському домі відбулися Дні культури міста Нанкін. Організатор заходу – Посольство Китайської Народної Республіки. У відкритті взяли участь перший заступник Міністра культури України І. Д. Ліховий та Надзвичайний і Повноважний Посол Китайської Народної Республіки в Україні Чжан Сіюнь і глава офіційної делегації міста Нанкін Лю Чуньцзе. Усі бажаючі мали можливість взяти участь у чайній церемонії, спробувати себе у грі на старовинному китайському музичному інструменті – гуцині, навчитися вирізанню з паперу та дізнатися все про китайський класичний живопис і каліграфію. У знак дружніх відносин між Україною та Китаєм Глава делегації Нанкіну Лю Чуньцзе від імені інституту Національної каліграфії та живопису Нанкіну подарував Міністерству культури України цінний подарунок –гравюру під назвою „Безмежний аромат душі”.

З 27 по 29 квітня у Вінниці пройшов триденний культурний фестиваль „Дні Америки”, організований Посольством США в Україні. Серед заходів – фестиваль американського документального кіно, концерти музичного фольклорного гурту у стилі блюграс „Тамблін Боунс” з Портленда, штат Мен, і

Львівського молодіжного симфонічного оркестру INSO з програмою „Музика Бродвею і Голлівуду”.

МИСТЕЦЬКІ ЗАХОДИ

В Україні

XII фестиваль „Французька весна в Україні”, організований Посольством Франції в Україні, Французьким інститутом в Україні та фундацією „Альянс Франсез” в Україні проходив у семи містах: у Києві, Дніпропетровську, Запоріжжі, Львові, Рівному, Одесі та Харкові. Тема – свобода людини, свобода преси, свобода самовираження. Фестиваль відкрився світловим шоу „Я – мрія”, поставленим французькою компанією Spectaculaires – Allumeurs d'images. У програмі заходу: прем'єра вистави „Антигона” (реж. Люсі Береловіч) за текстами Софокла та Бертольда Брехта; танцювальна вистава „Борозни” (реж.-постановник Брахім Бушелагем) від французької хореографічної трупи Zahrbat; допрем'єрні покази з циклу „Кіно Французької весни” – трилогія „Іспанка”, „Красуні” і „Китайська головоломка” (реж. Седріка Клапіша), „Мистецтво фуґи” (реж. Бріс Ковена) та 26 французьких короткометражних фільмів програми „Довгі ночі короткого метра”; концерти гуртів „Archimède” та „Beu Ler Beu”; виставки фотографій „Калейдейфель” Арно Бермана та „Фотографія” Франсіса Джакобетті та ін. Французька літературна програма була представлена в рамках V Міжнародного фестивалю „Книжковий Арсенал”. Серед гостей – письменниця Галя Акерман, мистецтвознавець Жан-Клод Маркаде, художник Самюель Акерман, доктор історичних наук Антуан Аржаковський, поет Брюно Дусе, письменниця Мюріель Зак; історик та політолог Жан-Ів Потель, ілюстратор Магалі Моро. Крім того у Рівному було презентовано книгу Софі Ламброскіні „Українці”.

За участю провідних артистів й продюсерів з України, США, Австрії, Польщі, РФ й Італії в Одесі відбувся V Міжнародний фестиваль клоунів і мімів „Комедіада”. Цьогоріч у програмі було декілька благодійних акцій. Для дітей-сиріт, інвалідів і переселенців з Донецької та Луганської областей – спектакль „Клоун-шоу”. А для поранених у зоні проведення АТО в Одеському військовому госпіталі учасники фестивалю підготували концерт „Нон-стоп-клоун”.

За підтримки Міністерства культури України Українсько-Американська координаційна рада та продюсер Алекс Гутмахер (США) представили 4 квітня в Одесі українсько-американський культурний проект „Незабутня квітка”, присвячений пам'яті американської співачки українського походження Квітки Цісик. Участь у заході взяли виконавчий директор Українсько-американської координаційної ради Ендрю Ластовецький (Нью-Йорк, США), канадська співачка українського походження Стефанія, артисти одеської опери та ін.

За кордоном

14 квітня у Варшаві (Польща) було проведено День України. Гості заходу могли ознайомитися з „Малярством на дереві” Т. Мялковської, повчитися танцювати український гопак, подивитися на виставку картин українських солдатів із зони АТО, послухати українську класичну та сучасну музику, зокрема, у виконанні польсько-українського гурту „Еней”.

У Польському театрі у Варшаві у квітні-травні проходив цикл сценічних читань та зустрічей під назвою „Українські вечори” про трагічну долю України й українців у ХХ столітті. Так, 28 квітня відбулися читання за мотивами автобіографічних спогадів відомої української діячки УНР і в’язня сталінських концтаборів з 30-річним стажем Н. Суровцової. У читаннях за мотивами „Спогадів” Н. Суровцової брали участь польські театральні актори Марта Кужак, Кшиштоф Кумор, а також акторка українського походження Анна Негребецька. Захід відбувся за сприяння Об’єднання українців у Польщі під патронатом Надзвичайного і Повноважного Посла України в Республіці Польща Андрія Дешиці.

МУЗИКА

В Україні

З нагоди головування Латвії в Європейському Союзі, за сприяння Секретаріату Головування Латвії в Раді Євросоюзу та Посольства Латвії в Україні у Києві, Миколаєві, Одесі та Львові відбувалися заходи (лекції, дискусії на актуальні теми, виставки та концерти), що мають на меті сприяти культурному діалогу України й Литви. Головною подією в рамках культурної програми став концерт „Протистояння між двома світами”, що відбувся 24 квітня в Одеському національному академічному театрі опери та балету. Прозвучали твори сучасних латвійських та українських композиторів у виконанні видатного скрипаля Гідона Кремера та камерного оркестру „Кремерата Балтика”. На концерті були присутні Міністр культури Латвії Даце Мелбарде та Надзвичайний і Повноважний Посол Латвії в Україні Аргіта Даудзе, заступник Міністра культури України з питань європейської інтеграції А. М. Вітренко.

23 квітня за підтримки Посольства Угорщини в Україні у Київському національному театрі оперети відбувся мистецький вечір „Франц Легар”, присвячений 145-річчю від дня народження видатного угорського композитора Франца Легара, в якому взяли участь київські митці та артисти Будапештського театру оперети і мюзиклу. На сцені театру виконали яскраві композиції з оперет: „Весела вдова”, „Граф Люксембург”, „Царевич”, „Циганська любов”.

Музиканти з Китаю, Білорусі, США, Південної Кореї, Туреччини та України взяли участь у III Міжнародному інструментальному конкурсі Євгена Станковича, що проходив з 14 по 20 квітня у Києві. Зокрема, серед іноземних конку-

рсантів II премією у номінації „фортепіано-солісти” було відзначено Андрія Тетерича (Білорусь), а II премією у номінації „скрипка-солісти” – Оксану Будченко (Білорусь).

19 квітня за участю гурту Mr. No Money Blues Band (Італія) у Будинку освіти і культури „Майстер Клас” відбувся Міжнародний блюзовий фестиваль Muddy Waters 100, присвячений 100-річному ювілею легендарного Мадді Вотерса.

У цьому ж приміщенні 28 квітня виступили та провели майстер-класи Марія Немцова (фортепіано, РФ – США), Віталій Ватуля (саксофон, РФ) та Артем Шишков (скрипка, Білорусь).

Інді-поп-група Garden City Movement з Тель-Авіва (Ізраїль) була хедлайнером II Kyiv Music Market, що проходив з 25 по 26 квітня у Києві. В рамках заходу відбулися музичні воркшопи та шоу-кейси молодих виконавців, лекції та дискусії про актуальний стан музичного середовища.

Гості з Боснії і Герцеговини, Великої Британії, Гонконгу, Греції, Грузії, Естонії, Еквадору, Ізраїлю, Канади, Китаю, Косово, Монголії, Нідерландів, Німеччини, Польщі, РФ, Сербії, США, Тайваню, України, Франції, Хорватії, Швейцарії, Японії взяли участь у XXI Міжнародному фестивалі сучасного мистецтва „Два дні й дві ночі нової музики”, що проходив 25–27 квітня в Одесі.

У Львові в рамках благодійного проекту „Бельгія для тебе” під орудою диригента Германа Енгельса (Бельгія) відбувся концерт Академічного симфонічного оркестру. Соло на скрипці виконувала Свеня ван Дріш (Бельгія). На концерт було запрошено дітей з особливими потребами та їхніх батьків із Дрогобича і Трускавця. Захід відбувся під патронатом Посла Королівства Бельгії в Україні Люка Якобса та Почесного Консула Королівства Бельгії у Львові Ярослава Гарцули.

За кордоном

14-річна українка С. Тарасова завоювала Гран-прі Міжнародного пісенного і музичного конкурсу „Sanremo Junior – 2015” в Італії. Окрім неї, ще троє юних виконавців з України отримали нагороди: Д. Галицька з Харкова та юні киянки Д. Пишна і Г. Воронова.

Український скрипаль О. Смовж здобув Першу премію на Міжнародному конкурсі імені Тадеуша Вронського для скрипки соло, що відбувся у Варшаві (Польща).

27 квітня у Вітебську (Білорусь) відбувся концерт українського гурту „Океан Ельзи”.

ТЕАТР

В Україні

Танцюристи з Польщі, Литви, Кореї взяли участь у V Міжнародному фестивалі сучасного танцювального театру Zelyonka Fest 1.5, що проходив у Києві з 16 по 19 квітня. У програмі заходу: три майстер-класи – від Да Соул Чунг (Німеччина-Південна Корея), Агне Раманскайте (Литва) та Люблінського Театру Танцю (Польща), дві лекції – про розвиток сучасного танцю у Франції (Лоран Ван Коте, міжнародний консультант з політики перформативних мистецтв Міністерства культури Франції) і про сучасний танець і в Польщі (Гжегож Кондрасюк, Університет Марії Кюрі-Склодовської та Ришард Каліновський, Люблінський театр танцю) та ін.

Виставу „Людина як поле бою” польського театру „Брама” було показано 30 квітня у Києво-Могилянському театральному центрі „Пасіка”. Автор сценарію режисер – Даніель Яцевич. Подія відбулася за сприяння Польського Інституту в Києві. Окрім Києва, виставу покажуть у Львові, Дніпропетровську, Харкові та Одесі.

У рамках святкування Року Польського театру в Польщі та за її межами Генеральне Консульство Республіки Польща у Львові організувало з 23 по 27 квітня у п'яти театрах Львова V Польську театральну весну. Спеціальні гості: театральний колектив імені Єжего Ценцяли з Вендрині (Чехія), Польський народний театр зі Львова (Україна), актор Цезари Моравський (Польща), артистка та лялькарка Анна Скубік (Польща).

За кордоном

У Кракові (Польща) пройшов II Міжнародний фестиваль українського театру Схід-Захід. У ньому брали участь 17 аматорських і професійних театрів з різних регіонів України, 2 театри української діаспори в Польщі (Гданськ і Варшава) та Український театр з Литви. Кожна вистава, представлена на фестивалі, унікальна і неповторна. Зокрема, це „Ex Nihil” Харківського „Театру на Жуках”, „Антигона” Ж. Ануя (реж. Б. Львов-Анохин), моновистава „Особистий Ісус” Донецького камерного театру „Жуки”, „Оркестр” Ж. Ануя (реж. О. Ковшун) студентського театру „ЕКМАТЕДОС” та ін. Фестиваль проходив за підтримки Міністерства культури і національної спадщини Польщі, Малопольського воєводства, Президента міста Краків, посольств України, Австрії та Литви в Польщі.

19 квітня на театральному фестивалі „Радикально молодий” у Мюнхені (Німеччина) показали виставу „R+J” львівського драматурга Сашка Брама.

У столиці Австрії пройшов тиждень театральної та літературної ознайомчої програми „Найкраще зі Сходу”, присвячений Україні та Ізраїлю. Нашу краї-

ну було представлено виставою „Щоденники Майдану” Н. Ворожбит (реж. А. Май), документальною моновиставою Е. Рзаєва „Ато” (реж. А. Май) та сценічним читанням п’єси „Деталізація” (у німецькому варіанті – *Nohe Auflösung*) драматурга і продюсера харківського „Театру на Жуках” Д. Тернового. Окрім цього, відбулися зустрічі з письменниками Т. Малярчук і Ю. Прохаськом.

Трупа Черкаського обласного музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка (директор В. Осипов) брала участь у II Міжнародному театральному фестивалі у Бразилії.

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО

В Україні

У Києві до 2 травня за підтримки Французького інституту в Україні тривала виставка інсталяцій і документації в рамках міжнародного мистецького проекту „Екстремальні території”. В експозиції – результати дослідження міст як політичної території представили студенти чотирьох інституцій: ÉESAB (Ренн, Франція), School of visual communication (Київ, Україна), Тбіліської державної академії мистецтв і TRAM (Transform Art Module Foundation, Грузія). У фотографіях, просторових інсталяціях та документаціях студенти художніх вишів дослідили місто як політичну територію, зону соціальних змін, локальних і глобальних конфліктів. Для виставки використано матеріал візуальних досліджень Києва і Тбілісі. Куратори проекту: художниця, викладач Вищої Європейської Школи образотворчого мистецтва в Ренн Крістіна Соломуха (Франція); художниця, президент організації TRAM Анна Рябошенко (Грузія) та ін.

Твори білоруської художниці Марини Мороз були представлені в рамках міжнародного проекту України й Білорусі – виставці „Наш берег” за підтримки Президентського благодійного фонду Л. Кучми „Україна” та Департаменту культури Київської міської державної адміністрації у Києві.

Виставку творів болгарського художника Івана Стоянова „Україні присвячую...” було представлено 30 квітня у Кіровограді. В експозиції – більше 20 графічних малюнків, створених у авторській художній техніці, що поєднує колаж і зображення символічних знаків, виконаних тушшю та темперою.

3–10 квітня в Одесі відбулася перша частина масштабного фотофестивалю Odesa//Batumi Photo Days, який проходить у двох країнах – Україні та Грузії (м. Батумі, у вересні 2015 р). Тема першого фестивалю звучить як „Історія//Маніпуляція” і прагне привернути увагу громадськості до питання сприйняття фотографії як візуального медіа в сфері масової інформації у тісному зв’язку з повсякденним життям. Учасники проекту мали змогу попрацювати та поспілкуватися з польським фотографом Рафалом Мілахом, польським куратором, арт-критиком та головним редактором журналу „Szum” Адамом Мазуром,

шведським документальним фотографом Петтером Інгманом та ін. У рамках фестивалю у публічному просторі Одеси пройшла фотовиставка „Паспортна фотографія”, яка презентувала доробок маловідомого грузинського фотографа Шалви Алканаїдзе.

З 25 по 27 квітня у Харкові проходила ІХ Міжнародна трієнале екологічного плаката „4-й блок”, присвячена річниці Чорнобильської катастрофи. Роботи представили близько 400 дизайнерів із 40 країн світу, зокрема, Якуб Стемпень (Польща), Кейзо Матсуї (Японія), Джанпінг Хе (Німеччина), Андрій Логвін (РФ), та Петро Банков (Чехія). На заході можна було відвідати лекції і майстер-класи членів журі та переглянути експозиції „Екологія Землі”, „Екологія Людини”, „Екологія Культури”.

За кордоном

Персональна виставка українського художника П. Бевзи „Гра триває” експонувалася в Абу-Дабі (ОАЕ). У рамках експозиції – 20 полотен, створених у період 2011–2014 років.

До 30 квітня у Міжнародному центрі ім. Вудро Вілсона (Вашингтон, США) тривала виставка українського мистецтва „Правдиві свідчення: від Революції Гідності до сьогодні”, а 2 травня з нагоди „Дня відкритих дверей” дипломатичних представництв у Вашингтоні вона експонувалася у Посольстві України в США. Автори робіт: Ю. Беляєва, Г. Вишеславский, А. Гаук, О. Голуб, М. Гончаренко, А. Єрмоленко, М. Завілінський, М. Лунів, О. Манн, Р. Михайлюк, А. Некипіла та інші. Проект здійснено за підтримки Посольства США в Україні.

Українські художники представили свої роботи, створені під час арт-туру на острові Кіпр, на виставці під назвою Make Art, Not War, відкриття якої відбулося 19 квітня в стародавній резиденції в Тохні (Кіпр). Учасниками проекту стали: М. Маценко, М. Деяк, С. Рябченко, В. Рябченко, В. Дейсун, А. Валієва та О. Рижих. Куратори туру М. Волошин і Д. Струк. Головна мета заходу – змістити фокус уваги суспільства з військових подій на культурне оновлення і підтримати українських художників.

13 квітня в Лондоні (Велика Британія) пройшли торги Under the Influence аукціонного дому Phillips, які за традицією представляють в основному покоління молодих, але вже впливових художників, а також маловідомі роботи іменитих авторів. Серед проданих робіт – 6 українських лотів. Роботи: „Левітація” (В. Сидоренко) було куплено за \$15500, „Лондон G8” (Ю. Соломко) – \$11800, „Дороги. Напрямок північно-схід” (О. Животков) – \$11800, „Комплекс повноцінності” (Р. Мінін) – \$3650 і „Клітка” (Р. Мінін) – за \$1300, „По троє не можна-2” (Taisha 3.14) – \$3 650.

У Люксембурзі було презентовано виставку світлин „Українські солдати на сторожі територіальної цілісності України” українського військового кореспондента О. Клименка. Мета заходу – донести до бізнесової та політичної еліти Люксембурга правду про те, яка ситуація склалася на Донбасі через агресію Росії проти України. Фотовиставка є спільним проектом Місії України при НАТО, Посольства України в Бельгії та Люксембурзі, Почесного консула України в Люксембурзі Клода Раду та газети „Голос України”.

24 квітня у Вільнюсі (Литва) відбулося відкриття благодійної виставки українського фотографа О. Клименка „Україна. Застиглий крик”, основою якої є знімки із зони бойових дій. Фотограф також представив унікальні кадри з мітингу солідарності з Литвою в Києві в 1991 році, після нічного штурму вільнюської телевежі радянськими військами. Після відкриття відбувся благодійний аукціон, на якому люди купували виставочні фото й картини з України, надані українськими художниками. Зібрані кошти пішли на придбання військової форми й оптики для українських бійців. Серед гостей заходу були мер Вільнюса Р. Шимашюс і посол України в Литві В. Жовтенко. Організатором акції виступила Литовська волонтерська група Blue-Yellow.

ЛІТЕРАТУРА

В Україні

V Міжнародний фестиваль „Книжковий Арсенал” – найбільша подія в Україні, що об’єднує літературу і мистецтво – з 22 по 26 квітня проходив у Національному культурно-мистецькому та музейному комплексі „Мистецький Арсенал”. Захід приурочено до Всесвітнього дня книги і авторського права. Країнами-учасниками численних книжкових презентацій, творчих зустрічей, круглих столів були Німеччина, Австрія, Чехія, Франція, Грузія, Україна, Польща та ін.

Вперше за ініціативи Польського Інституту в Україні було організовано міжнародну сцену фестивалю – „Café Eurora” за участю 40 письменників, літературних діячів та митців із 12 країн. Партнери – центр EUNIC (мережа національних інститутів культури Європейського Союзу), Гете-Інститут в Україні, Австрійський культурний форум, Чеський Центр у Києві, Посольство Німеччини в Україні, Французький Інститут в Україні.

Німецька програма. Історик та публіцист Карл Шлегель провів лекцією „Археологія комунізму. Наслідки української кризи для Європи”. Художник-коміксист Маркус Вітцель (Мавіль) провів воркшоп, а письменниця Ульріке Альмут Зандіг виступила з поетичним читанням. Крім того, представлено дві виставки „Актуальні графічні новели з Німеччини” та „7th day: Camera Obscura” з текстами молодих перекладачів тощо.

Чеська програма. Чехія в цьому році – спеціальний гість програми книжкової ілюстрації. Представлено українсько-чеську виставку сучасної ілюстрації, майстер-класи і лекції, виставку плаката „100 видатних діячів України” від клубу ілюстраторів Pictoric. Спеціальна гостя – ілюстратор Ілона Поланські.

Грузинська програма. Презентація українського перекладу бестселера грузинського письменника Дато Турашвілі „Покоління джинс. Втекти з СРСР” за участі автора і Надзвичайного і Повноважного Посла Грузії в Україні М. Уклеби. Виставка грузинської ілюстрації „Book Art Center Tbilisi”.

Польська програма. Польські письменники представили свої книги: Станіслав Любенський – історичний репортаж „Степовий пірат”, який розповідає біографію найвідомішого українського анархіста ХХ століття – Нестора Махна; Лідія Остаповська – „Акварелі”; Януш Леон Вишневський – „Інтимно. Розмови не тільки про кохання” тощо.

Французька програма. Презентації французьких книжок в українському перекладі за участі авторів, поетичні та драматичні читання, дискусії між французькими та українськими митцями та інтелектуалами, а також вручення премії ім. Григорія Сковороди за кращий переклад з французької мови на українську. Серед гостей: письменниця Галя Акерман, мистецтвознавець Жан-Клод Маркаде, художник Самюель Акерман, доктор історичних наук Антуан Аржаковський, поет і видавець Брюно Дусе, письменниця і журналістка Мюріель Зак, історик та політолог Жан-Ів Потель, блогер та ілюстратор Магалі Моро.

Австрійська програма. Дискусія „Чи є у літературі політична складова?” з письменницею, журналісткою Сюзанне Шолль, презентація роману „Емма мовчить”. Публічна дискусія та поетична презентація Крістофа В. Бауера та Марка Белорусця тощо.

У дитячій програмі, тема якої – „Дім”: нові книги, читання казок і віршів, майстер-класи та ігри, поради батькам і вчителям. Спеціальні гості: Франсуаза Барб-Галь, Мюріель Зак, Магалі Моро (Франція), Мартін Содомка, Зденка Бенешова (Чехія). Дитяча сцена „Доброго дня, любий вороже! Дитячі ілюстровані книги за мир і людяність”. Воркшоп для педагогів і бібліотекарів, за участі Тані Льюїте та Софії Хайсбауер, співробітниць відділу роботи з громадськістю Міжнародної молодіжної бібліотеки Мюнхена (Німеччина) та ін.

Спеціально до відкриття „КА” видатний скрипаль Жуан Сільва (Португалія) у супроводі українців А. Сизька (контрабас) та О. Фантаєва (барабани) представили джазовий перформанс „Wise Connections Trio”, а центр Довженка спільно з Британською Радою в Україні в рамках циклу кіноперформансів „КОЛО ДЗИГИ” – відреставровану історико-революційну епопею О. Довженка „Арсенал” з новим саундтреком від британського продюсера та мультиінструменталіста Гая Бартелла.

БІБЛІОТЕКИ

В Україні

Експерти, художники, куратори з Азербайджану, Білорусі, Боснії і Герцеговини, Грузії, Вірменії, Казахстану, Німеччини, РФ та України взяли участь у Міжнародній конференції „Герої. Спроба інвентаризації”, що проходила у рамках спільного художнього дослідницького проекту Гете-Інституту в Україні та Національного художнього музею України 27–28 квітня у Києві. Під час дискусії розглядали дослідницький проект з виставкою „Герої. Спроба інвентаризації”, а також її результати як для внутрішньої, так і для зовнішньої діяльності музею. У програмі доповідей конференції: „Герої, зірки, митці: роздуми про їхню соціальну роль” професора Міхаеля Фера, (незалежний музейний куратор, Німеччина); „Герої на руїнах соціалізму: приховані скарби, (від)/(с)творені історії” Асі Мандіч (доцент модерного і сучасного мистецтва і музейних студій, Університет Сараєво, Боснія і Герцеговина); «„Герої розсіяних станів”: Музей як креативна платформа антропологічного становлення» Сергія Ковалевського (арт-директор, Красноярський музейний центр „Площадь Міра”, РФ) та ін.

У рамках всеукраїнського проекту „Подаруй книгу”, ініційованого Спілкою вірмен України за підтримки Посольства Республіки Вірменія, до фондів книгозбірні Національної бібліотеки України ім. В. Вернадського було передано понад 60 видань. У заході взяв участь надзвичайний посланник та повноважний міністр Республіки Вірменія в Україні Дживан Мовсісян.

Інформаційно-культурний центр „Вікно в Америку” було відкрито за підтримки Посольства США в Україні у Черкаській обласній науковій бібліотеці ім. Т. Г. Шевченка. В урочистому заході взяли участь заступник аташе з питань культури диппредставництва США в Україні Рейчел Етвуд Мендіола, голова Черкаської облради В. Коваленко, студенти. У новому центрі до уваги відвідувачів представлено американську наукову та художню літературу, періодику, англомовні фільми тощо. Всі послуги, серед яких користування комп’ютерами і доступ до Інтернету, безплатні.

МУЗЕЇ

В Україні

Заступник міністра закордонних справ Республіки Польща Конрад Павлік передав військово-історичному відділу Чернігівського історичного музею ім. В. Тарновського макет монітора „Краків” та виставкові стенди про річкові флотилії другої Речі Посполитої. Польський корабель у 1939 році був затоплений екіпажем, а потім піднятий і відремонтований. Під новою назвою „Смоленск” він брав активну участь в оборонних боях на Чернігівщині. Поблизу села Ладинка 15 вересня 1941 року монітор прийняв свій останній бій на Десні.

КІНО

В Україні

Тиждень іспанського кіно, організований Посольством Іспанії в Україні за підтримки Київського міжнародного кінофестивалю „Молодість”, було проведено у Києві, Львові, та Одесі. У програмі: „Вісім баскських прізвищ” (реж. Еміліо Мартінес Ласаро), „Легко живеться з закритими очима” (реж. Давід Труеба), „Магнітне дерево” (реж. Ізабель де Аугувабье), „Люди на місцях” (реж. Хуан Кавестані), „Дон Кіхот” (реж. Мануель Гутьєрес Арагон). У заході взяв участь іспанський режисер Мануель Гутьєрес Арагон із кіноадаптацією роману Сервантеса „Дон Кіхот” (2002), показ якої присвятили 400-річчю з дня публікації 2-го тому відомого твору.

X кінофестиваль „Дні польського кіно” за підтримки Польського інституту у Києві було проведено у Києві, Одесі, Вінниці, Харкові та Луцьку. Спеціальний гість заходу – режисер, сценарист та актор Єжи Штур. Глядачі мали змогу переглянути шість кінострічок: „Іда” (реж. Павло Павліковський), „Громадянин” (реж. Єжи Штур), „Боги” (реж. Лукаш Палковський), „Хочеться жити” (реж. Мачей Пепшиця), „Невловиме” (реж. Яцек Борцуха) та „Варшавське повстання” (автор ідеї Ян Комаса, сценарій Ян Олдаковський, Пьотр Слівовський, Йоанна Павлюшкевіч, діалоги Йоанна Павлюшкевіч, Міхал Суфін). У церемонії відкриття у Києві взяли участь заступник міністра культури України з питань євроінтеграції А. М. Вітренко, голова Державного агентства України з питань кіно П. Ю. Ілленко, радник, заступник Надзвичайного і Повноважного Посла Республіки Польща в Україні Даріуш Гурчиньскі.

Стрічки виробництва України, Латвії та Аргентини було представлено в конкурсній програмі II Міжнародного фестивалю історичного документального кіно, що проходив з 17 по 19 квітня в Національному історико-архітектурному музеї „Київська фортеця”. Фільм „Залишаючи Ригу” (Латвія, реж. Девіс Сіманіс) отримав Гран-прі фестивалю, а також здобув перемогу в номінації „Кращий сценарій”. Фільм „Піаніст” (Латвія, реж. Ілона Бруве) переміг в номінації „Кращий звук”.

Стрічки з Нідерландів, Естонії, Канади, Фінляндії, Данії, Швейцарії, Франції, Мадагаскару, Нової Зеландії демонструвалися в рамках Міжнародного фестивалю документального авторського кіно – Ukraine: International Documentary Festival 2015, який проходив із 17 по 27 квітня у Києві. Тема заходу – досвід змін, особистих та суспільних. Спеціальна програма – фільми з Нідерландів про події у пострадянських країнах. У програмі також були лекції та майстер-класи за участю громадських діячів, українських письменників та режисерів-документалістів.

22–26 квітня відбувся IV Київський міжнародний фестиваль короткометражних фільмів KISFF. Приз за найкращу операторську роботу отримала стрічка „Оплот” (реж. Д. Скоог, Швеція). Спеціальна відзнака дісталася стрічці „Архіпелаг, голий граніт” (реж. Дафне Херетакіс, Греція). Кращим фільмом KISFF 2015 стала робота „Матінка-гора” (реж. Керстін Нойвірт, Німеччина, Австрія). Приз за найкращу режисерську роботу отримав Матт Ву, автор короткометражної стрічки „Життя за сходинку” (Тайвань). В рамках заходу також відбулися: кіношкола, майстерня допомоги режисерам, майданчик під відкритим небом та ін.

12 документальних фільмів на тему урбаністики, екології та енергетики з Чехії, Франції, Швеції, США, Великої Британії, України, Німеччини, Мексики, Італії, Швейцарії, Канади та Китаю було представлено у програмі II Міжнародного фестивалю кіно та урбаністики „86”, що проходив з 28 квітня по 3 травня у Славутичі. Також у програмі заходу було представлено проект „community art” художниці К. Шеди (Чехія).

У рамках „Британського театру у кіно” 21 квітня у Києві демонструвався фільм „Тіт Андронік” за п’єсою Шекспіра у постановці Шекспірівського театру „Globe”.

Показ нових фільмів польського митця візуального мистецтва та режисера Артура Жмієвського за участі автора відбувся 28 квітня у Центрі візуальної культури. У програмі перегляду: „Служба божа“, „Малюючи”, „Куховарська книга”, „Тотальний пейзаж”, „Чужий”.

За кордоном

18 квітня на міжнародному кінофестивалі WorldFest-Houston (США) у Хьюстоні детективний серіал „Нюхач” кінокомпанії Film.ua здобув першу премію в категорії „Телевізійний міні-серіал” та отримав нагороду Platinum Remi Award. Також на фестивалі отримала відзнаку драма „Архімед. Повелитель чисел” спільного виробництва Film.ua та Signal Red – вона посіла друге місце в номінації „документальний фільм” та здобула Gold Remi Award. Крім того, драматичний серіал „Метелики” виробництва Film.ua став переможцем у категорії „Кращий ігровий фільм” на міжнародному тематичному фестивалі Uranium Film Festival, який тривав з 15 по 25 квітня у м. Квебек (Канада), та отримав „Жовтого Оскара”.

До 7 травня у Парижі (Франція) проходив фестиваль сучасного українського мистецтва „Україна – вільна сцена”. В рамках заходу Київський міжнародний кінофестиваль „Молодість” та Всеукраїнський благодійний фонд Ігоря Янковського „Ініціатива заради майбутнього” представили Тиждень українського кіно. Були показані українські кінороботи 2014 року, дві з яких присвячені Євромайдану та Революції гідності, а саме повнометражний документальний

фільм „Український аргумент” (реж. С. Маслобойщиков) та альманах 13 короткометражних фільмів студентів 2 курсу Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого „Чорний зошит Майдану”. У програму ввійшли два повнометражні художні фільми – „Поводир” (реж. О. Санін) і „Брати. Остання сповідь” (реж. В. Трофіменко), а також добірка найкращих короткометражних робіт Національного конкурсу 44-го КМКФ „Молодість” (25.10.2014–02.11.2014). Відбулися покази відреставрованої української кінокласики: ігровий комедійний фільм „Шкурник” (1929, реж. М. Шпиковський) і „Навесні” (1929, реж. М. Кауфман). Стрічки особисто представили паризькому глядачеві українські режисери й актори. Крім того, в програмі фестивалю: спектакль В. Троїцького „Собака будка”, концерт фрік-кабаре Dakh Daughters та гурту „Океан Ельзи”, аудіовізуальний перформанс „Resist(r)ance Париж-Київ”, проект візуального та медіамистецтва „Декомпресія” (куратор Д. Кольцова), презентація першого французького перекладу роману „Солодка Даруся” М. Матіос та ін.

Проект повнометражного фільму „Люксембург” українського кінорежисера М. Слабошпицького отримав фінансування від Норвезького південного кінофонду Sørfond. Міжнародне журі у складі Амри Бакшич Камо (Боснія), Берда Брейєна (Норвегія) та Калле Лохена (Норвегія) виділило на виробництво стрічки 500 тис. норвезьких крон (59,2 тис. євро). Норвезьким співпродюсером стрічки виступила компанія DUOfilm AS.

20 квітня у Стокгольмі (Швеція) відкрився Перший північний український кінофестиваль. Протягом п'яти тижнів було представлено п'ять сучасних та класичних українських фільмів, які відображають актуальний стан українського кінематографа: „Брати: Остання сповідь” (В. Трофіменко), „Хайтарма” (реж. А. Сеїтаблаєв), „Поводир” (реж. О. Санін), „Плем'я” (реж. М. Слабошпицький) та „Тіні забутих предків” (реж. С. Параджанов). Організував фестиваль Український інститут у Швеції. Усі зібрані кошти буде пожертвовано на гуманітарні потреби постраждалих від агресії на сході України людей.

З 22 по 28 квітня у Вісбадені (Німеччина) відбувся XV Міжнародний фестиваль кіно країн Центральної та Східної Європи go East, у рамках якого було продемонстровано низку українських стрічок і стрічок, пов'язаних із Україною: „Під електричними хмарами” О. Германа-молодшого, „Все палає” О. Течинського, О. Солодунова та Д. Стойкова та інші.

Американсько-британсько-український документальний фільм Чеда Греція „Російський дятел” здобув перемогу на міжнародному фестивалі незалежного кіно Sundance (США) у категорії „Найкращий документальний зарубіжний фільм”.

2 квітня М. Слабошпицький отримав за роботу над „Племенем” нагороду „Кращому режисеру” Міжнародного кінофестивалю у Вільнюсі Kino Pavasaris. Українська стрічка змагалася у конкурсній програмі фестивалю „Нова Європа – Нові імена”.

Американська компанія NCircle Entertainment придбала цифрові права на всі три сезони дитячого анімаційного 3D-серіалу „Ескімоска” виробництва української студії „Анімаград”. Мультсеріал зможуть подивитися глядачі з США та Канади.

Німецький продюсер, письменник і режиссер Крістіан Зайдель у столичному кінотеатрі „Кінопанорама” представив свою документальну стрічку „Небесна сотня”, у якій розповідається про події Євромайдану та те, як вони вплинули на учасників тодішніх акцій протесту.

Короткометражну стрічку української режисерки М. Артеменко „Не менше 50 кг” 25 квітня було показано на Міжнародному кінофестивалі UNICA Korea 2015.

КУЛЬТУРНІ ТОВАРИСТВА, ЦЕНТРИ В Україні

Посольство США в Україні відкрило у Києві новий культурний центр – Американський Дім, в якому можна буде відвідати освітні програми, виставки, подивитися англomовні фільми, послухати живу музику та ін.

Матеріал підготувала

Ю. Я. Шевердіна
редактор відділу
НАУІ Інформцентру з
питань культури та мистецтва

Комп’ютерне опрацювання та редагування **І. Г. Піленко**

Підписано до друку 02.06.2015. Умовн. друк. арк. 1,0. Б/т. Зам. 60. Безплатно

Ротапінт НПБ України, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12